

Naslov članka/Article:

Glasba na elektronskih medijih *ZKP RTV Slovenija* 2015-2016

Avtor/Author:

Franc Križnar

DOI:

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Glasba v šoli in vrtcu št. 1-2/2017, letnik 20

ISSN 1854-9721

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2017

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/glasba-v-soli-in-vrtcu/>

Glasba na elektronskih medijih ZKP RTV Slovenija 2015-2016

Bera 12 novih naslovov je spet bogata in različna, slovenska glasbena (reprodukcija) pa postaja del naše kulturne dediščine

Tradicionalna in vsakoletna promocije diskografskih dosežkov *Založbe kakovostnih programov RTV Slovenija* je konec marca 2016 v *Rdeči dvorani* ljubljanskega *Magistrata* prinesla zadnji izdani založniški program cedejk iz let 2015 in 2016. Vsakič je ta praznik slovenske diskografije obogaten kot srečanje z avtorji elektronskih medijev, izvajalci in ustvarjalci zborovske, komorne, simfonične, ljudske in jazzovske glasbe na nosilcih zvoka (in slike), ki so v zadnjem letu izšli pri ZKP RTV Slovenija. Tudi takrat (23. mar. 2016) je bilo tako. Vodja založniške dejavnosti RTV SLO **Mojca Menart** je promocijo sicer začela z jazzovskim fragmentom (Robert Jukić) njihovih zadnjih izdaj, mi pa se bomo v poročilu držali »rdeče niti« in zaporedja predstavitev, ki so bile napovedane z vabilom.

Na področju klasične oziroma t. i. resne glasbe so najprej predstavili zaključeni opus oz. avtorsko cedejko slovenske skladateljice in pedagoginje srednje generacije **Brine Jež Brezavšček** (roj. 1957) z naslovom *Samo drobec modrega/A Piece of blue only*. Njena plošča prinaša izključno solistična in komorna glasbena dela novejšega časa (od 1991). Kljub temu lahko za-

pišemo, da gre samo za fragment skladateljičinega opusa, saj se (ustvarjalno) posveča glasbi res v najširšem formalnem, tj. oblikovnem in vsebinskem pogledu: od *Lune v srcu* za flavto solo (2009), ki jo interpretira njena hči, nadobudna študentka Anja Brezavšček, *Zelene pokrajine* za violino in harfo (2013) v izvedbi Mirana Kolbla in Mojce Zlobko do skladbe, po kateri nosi ime tudi plošča: *Samo drobec modrega. Odsev* za violino, violončelo in akordeon (2014) z izvajalci: Brankom Brezavšekom, Fulviom Drosolinijem in Luko Juhartom. Sledi *Upanje za Upanišade* za trobento in orgle (2010), ki jo na posnetku igrata Franc Kosem in Tomaž Sevšek. Predzadnje delo so *Gandijeve epigrame* za igralko, violino, tolkala in klavir (2002) z izvajalci: Astrid Rönig, Brankom Brezavšekom, Francijem Krevhom in Brino Jež Brezavšček, torej avtorico samo. In še nazadnje: *Ptiči* za kljunaste flavte (za enega izvajalca) in čembalo (1991); tokrat sta izvajalki še druga hči, študentka Maruša Brezavšček, in Martina Okoliš. Lahko bi torej najprej ugotovili, da gre v tem primeru za neke vrste »družinsko podjetje« na glasbenem področju, saj je mati dveh otrok (Anja in Maruša) hkrati žena violinista (Branka), sama pa tudi igra kot pianistka; pa še medgeneracijsko bi lahko razglasili tale diskografski projekt. V njem so sodelovali še (profesionalni) RTV-sodelavci: (glasbeni) producenti Anton Jurca, Matjaž Prah in Janja Velkavrh, tonski mojstri Miha Jaramaz, Matjaž Culiberg, Mitja Krže, Aleks

Pirkmajer Penko in Miha Ocvirk, mastering pa je v radijskem studiu 15 opravil Miro Prljača. Nekateri odlomki iz *Upanišad* so objavljeni z dovoljenjem založbe ©Alpha Center in prevajalca Žige Valetiča. Sliko z naslovom *Spremembe* (sitotisk, 50 x 35 cm; iz leta 2007) na naslovnici je prispevala Tanja Špenko. Za tokratno izdajo jo je uredil Klemen Mihačič, ploščo pa je tradicionalno modernistično uredil Žiga Culiberg. Skoraj 70 minut glasbe od sola do največ štirih izvajalcev pa se seveda poslušajo zgolj tako, modernistično, pa čeprav skladateljica kot privržanka elektronske in elektroakustične glasbe tokrat po tej ni posegla. Umetnica sama, torej skladateljica Brina Jež Brezavšček, je tudi sama spregovorila na omenjeni promociji ter tudi v živo pospremila svoj zadnji diskografski izdelek, opus med poslušalce.

V okviru nadaljevanja te promocije je bila na vrsti (Wagnerjeva) Kalanova opera *Tristan in Izolda*. V knjižici jo pospremi na pot naš slovit in mednarodno uveljavljeni filozof Slavoj Žižek z naslovom *Druga smrt opere ... in globlji kot je misel dan. Tristanovo potovanje na konec noči* je namreč nastalo kot krstna izvedba SNG Opera in balet Ljubljana (premiera 30. 10. 2014). Zato so primarni protagonisti tega posnetka (v avtorstvu Saša Kalana) sodelavci SNG Opere in baleta Ljubljana in še drugi: orkester, ki mu dirigira Marko Gašperšič, koncertni mojster Gregor Traven, hornist Boštjan Lipovšek, kitarist Luka Ropret, Irena Yebuah Tiran/glas in Saša Kalan/elektronika, aranžmaže za orkester sta prispevala Ludovic Laurent Testoris in Jean-Baptiste Pelletier, (celotno) delo pa je koordiniral Jaka Ropret. Dramaturško in vsebinsko muzika sledi *Tristanu in Izoldi* od uvodnega *Preludija*, *Transedentalu*, *Codes*, *Agitation*, *Atmosphere*, *Furor*, *Isolda's variations*, *Love potion*, *Apophatic*, *Subsistence*, *Tristan's death* in *Liebested*. Glasbe za nekaj več kot eno uro (71 minut) je seveda veliko manj, kot pa je v izvorniku zahteva še ena od mnogih Wagnerjevih oper (iz leta 1859). Avtorja Saša Kalana (roj. 1974 v Montrealu) poznamo nazadnje kot Ljubljančana, po tem ko je na Dunaju končal študij zvočnega oblikovanja, od 2005 pa deluje kot svobodni umetnik v okviru zavoda *Sonolab*. Tako kot tale Kalanov diskografski in pred tem še glasbeno-scenski fragment opusa, sodi med avtorsko glasbo, kjer prednjači računalniška glasba sonoričnih (tj. kombinacija zvokov, glasov, šumov, ropotov itd.) vsebin. Če njegovi, torej Kalanovi glasbi, dodamo še nekaj plesnih oz. baletnih soustvarjalcev, ne moremo mimo umetniškega vodje baleta SNG opere in baleta Ljubljana Sanje Nešković, koreografa Dana Datcuja, scenografke Mete Grgurevič v sodelovanju z JAŠO, kostumografa Uroša Belantiča, oblikovalca luči Jake Šimenca, dramaturginje Barbare Novakovič Kolenc in baletnih plesalcev: solistk, solistov in zbora. Od radijskih, torej tonskih mojstrov pa so pri tem projektu sodelovali še tonški mojster Miran Kazafura (posnetek v Studiu 26, 8. do 10. 7. 2014), glasbena producenta Saša Kalan in Jaka Hawlina, elektroniko, produkcijo in postprodukcijo je priskrbel kar avtor S. Kalan sam in

njegov *Studio Sonolab*, mastering (tj. izdelavo matrice za CD) pa še Miro Prljača (v Studiu 15 RA SLO). Besedila, prevodi in fotografije v spremni knjižici so z omenjene baletne predstave in njenega gledališkega lista (*Opera in balet SNG Ljubljana*), urednici sta bili Tatjana Ažman in B. Novakovič Kolenc; pa še lektorice, prevajalke, avtorji fotografij in oblikovalec Iztok Lovrič.

Še vedno smo pri resni oz. klasični glasbi. Naš odlični klarinetist **Jože Kotar** je s posnetki kar štirih koncertov za klarinet in orkester (Gerald Finzi, Jean Françaix, Uroš Krek in Vito Žuraj) ponovno stopil na diskografski oder. Tu ni neznan, saj ima za seboj že kar nekaj tovrstnih pa še drugih glasbenih izdaj. Poleg tega da je ob še nekaterih klarinetistih še dirigent (*KUD Delavska godba Trbovlje*), ugledni pedagog, red. prof. na ljubljanski AG in član premnogih ansamblov, je seveda predvsem solist. Tokrat mu je uspelo posneti in spraviti v diskografijo kar štiri temeljna dela domačega in tujega repertoarja za solistični klarinet in orkester. *Simfoničnemu orkestru RTV Slovenija* so dirigirali Simon Krečič (Finzi in Žuraj), Benoit Fromanger (Françaix) in Marko Letonja (Krek). Finzijev *Koncert*, op. 31 (1948–1949) je neke vrste začetni Kotarjev vstop v glasbo na temle ploščku. Gre za duel, ki se nadaljuje v Françaixovem *Dvojnem koncertu* za flavto, klarinet in orkester (1991), skupaj s kolegico iz istega orkestra (kajti J. Kotar je med drugim tudi solo klarinetist *Simfoničnega orkestra RTV Slovenija*), flautistko Mileno Lipovšek. Od tritavčnega dela (Finzi) smo se zdaj preselili k štiristavčnemu (Françaix), a je kontrastnost celotne zgradbe ostala. Sicer pa gre solistu Kotarju tudi za tonsko kontrastiranje, saj je kot odlični klarinetist največ sposoben prav tega. Slogovno se s sredine prejšnjega stoletja in zapoznelega modernizma konca tistega stoletja loči in razdvaja poetike tistega in tega časa. Kajti prav nadaljevanje z našima skladateljema (Krek in Žuraj) to potrjuje. Če sta prva oba koncerta Finzija in Françaixa predvsem podrejena cilju ustvarjanja interpretativnih, včasih že kar vratolomnih in virtuoznih priložnosti in razsežnosti za solista z uokvirjenimi in večje napisanimi orkestrskimi parti, pa sta obe slovenski deli (Krek in Žuraj), enostavni deli, zato vsebinsko, oblikovno prosti in ambiciozni ter ekspresivni deli. Pri tem je Krekova *Koncertna fantazija* doživela prvo izvedbo s solistom Slavkom Goričarjem, orkestrom *Slovenske filharmonije* in dirigentom Hansom Grafom (24. 6. 1988), Žurajev *Koncert* pa s klarinetistom Sebastianom Manzom, *Filharmoničnim orkestrom* nemškega radia Saarbrücken in z dirigentom Johannesom Kalitzkim (21. 5. 2009). Tokratno izdajo pa so poleg naših in povsem novodobnih izvajalcev v letih 2008–2013 omogočili na javnih koncertih *Simfoničnega orkestra RTV Slovenija* v ljubljanskem *Cankarjevem domu* in na snemanjih v radijskem studiu 26: glasbeni producent dr. Žiga Stanič in tonški mojster Januš Luznar, digitalno montažo za tale izdelek je opravil Klemen Veber, celotno izdajo in njeno celostno podobo pa sta uredila oz. prispevala k njej še Klemen

Mihačič in Darko Zobarič. Tudi te muzike je skoraj za eno uro in četrt.

Naša »druga do tretja dama črno-bele klaviature« pianistka **Marina Horak** je obudila iz spomina skladatelja **Jurija Mihevc** oz. njegove klavirske skladbe. Dotlej niti nismo vedeli, da gre za skladatelja, ki se piše Mihevec, kajti naša leksika ga je navajala kot Mihevc (franc. Georges Micheuz). Rojeni in izšolani Ljubljčan (1805–1882) je vseskozi deloval v tujini: Dunaj, Budimpešta, Pariz in Mennecy, kjer je tudi umrl in je pokopan: »Skladatelj opaznega tehničnega znanja, a brez večje izvirnosti. Veliko njegovih del hranijo v arhivu pariškega konservatorija.« To je le bežen vpogled v doslej znano življenje, delo in glasbo J. Mihevca. Naša pianistka in univerzitetna profesorica na ljubljanski AG ga zdaj na novo odkriva tako verbalno (po na novo dosegljivih dokumentih in podatkih), zlasti pa še po »salonski« klavirski glasbi. Časovno ga je postavila ob bok našemu poetu F. Prešernu, glasbeno in še posebej klavirsko pa kar k Chopinu in Lisztu. Nadalje umetnica pianistka Horakova ugotavlja, da je Mihevčeva glasbena ustvarjalnost – gre za karakteristične skladbe (franc. = *pieces caracteristiques*) – poseben primer slovenske uspešnosti v obdobju razcveta romanticizma, saj si je Mihevec utrl pot do uspeha v Parizu, takratni evropski glasbeni prestolnici. S svojo glasbo, polno lahkotnosti in svežine, je našel ugledno mesto ob boku velikih mojstrov.« M. Horak je sporiadično spoznavala klavirski opus J. Mihevca (klavirske etude, poloneze, valčki, nokturni, serenade, mazurke, romance, variacije, uverture in parafraze na popularne operne arije) v skladu z idejami in pobudami *Glasbene matice Ljubljana* in jih vse od leta 2008 posamič predstavljala tudi slovenski (in tuji) javnosti. Morda to niti ni bilo (pre)težko, saj je znano, da so njegova dela izhajala že za časa njegovega življenja in sicer v tujini pri uglednih evropskih založbah, kot so npr.: *Ricordi*, *Schott*, *Heugel*, *Shirmer*, *Leduc*, *Chappell*, *Salabert* in *Diabelli*. Najbolj popularna je zagotovo Mihevčeva skladba z naslovom *Baiser d'oiseaux* (*Poljub ptic*); že leta 1907 je doživela 50. izdajo (v tisku); žal je tokrat na posnetkih pianistke Marine Horak ne slišimo. Zato pa nam je umetnica (za stalno) približala kar 17 tako različnih Mihevčevih del, kot je izbor njegovih (klavirskih) od op. 100 do op. 218. Gre za kratkosapna, le nekaj minut trajajoča dela, romantične klavirske miniature. Vsega skupaj nam M. Horak odigra kar slabo urico izvirne (klavirske) Mihevčeve glasbe: *caprice*, *spomin*, *nokturno*, *galop*, *mazurka*, *caprice-melodija*, *invokacija*, *fantazija-mazurka*, *salonski delček*, *serenada*, *lahka fantazija*, *briljantni galop*, *serenada-molitev*, *vrstni caprice in bolero*. Vsa objavljena dela so naslovljena v izvorni francoščini in slovenskih prevodih. Horakova je posnela ves Mihevčev (klavirski) glasbeni opus v ljubljanskem radijskem studiu 13 v letu 2015 (med 13. 4. in 8. 11. 2015) na *Steinwayevem* klavirju, za njegovo pripravo in uglaševanje je poskrbel Zlatko Silič. (Glasbeni) producent je bil Anton Jurca, tonski mojster pa Miha Jaramaz. Umetnica si je za ta projekt pridobila notno gradivo,

ki je izšlo pri založbah: Ed. Bote & G. Bock v Berlinu, *Leon Escudier Editeur* v Parizu in *Siegel & Schimmel Verlag* v Berlinu. Tekst v spremno knjižico je prispevala M. Horak, prav tako ga je prevedla v francoščino, nemščino in angleščino. Celoten projekt in ne le knjižico pa je (spet) oblikoval Žiga Culiberg.

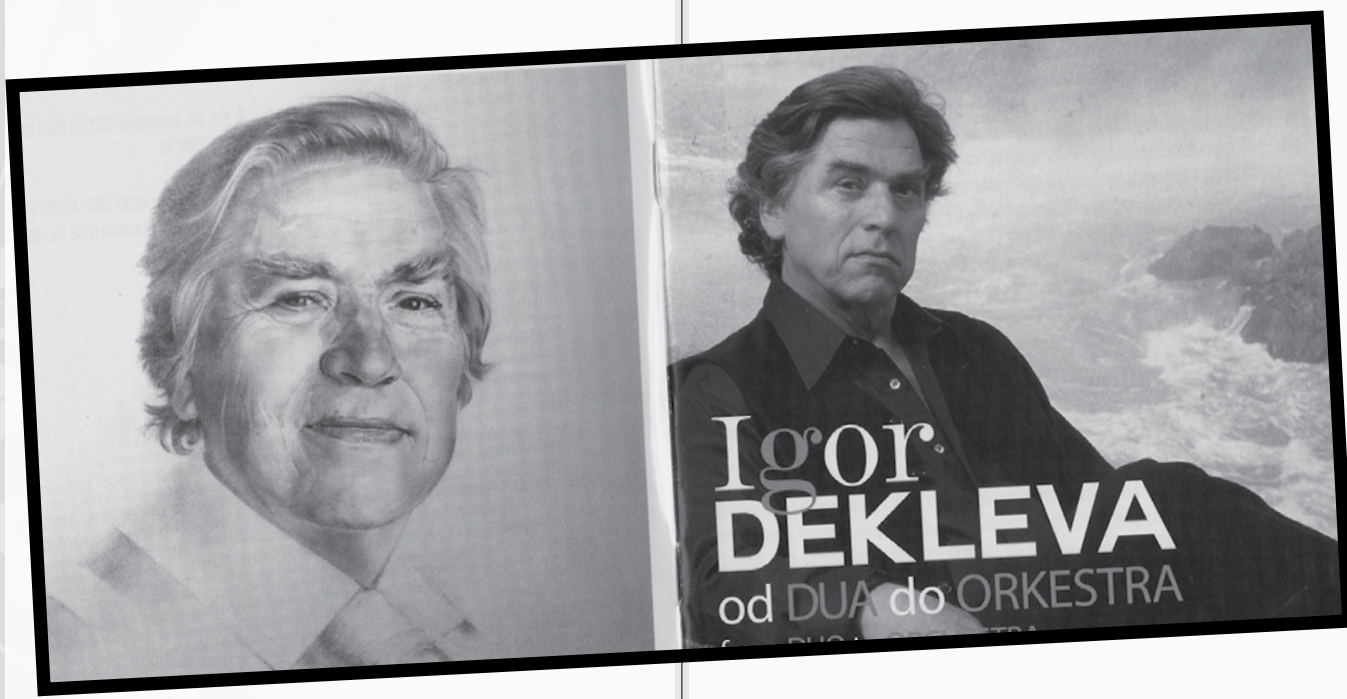
Na Slovenskem se poraja še en trobilni ansambel, *Trobilni kvintet Contrast*. Ta je doživel z izdajo cedejke pri ZKP RTV Slovenija svoj diskografski prvenec. To je zagotovo posledica izvrstnega glasbeno šolskega sistema, piramide, ki jo imamo Slovenci razvito res fenomenalno: od vrtcev, osnovnih in srednjih glasbenih šol – konservatorijev vse do *Akademije za glasbo*. V okviru tega zdaj deluje že tretja, četrta generacija »ljubljanske pihalne (in trobilne) šole«, zato ni čudno, da je zdaj peterica, torej trobilci Gregor Turk in Blaž Avbar – trobenti, Jože Rošar – rog, Žan Tkalec – pozavna in Uroš Vegelj – tuba, tudi že dobila svojo priložnost. Kljub temu da igrajo skupaj v ansamblu – trobilnem kvintetu »šele« od leta 2012, so prejeli že kar nekaj zvenečih tekmovalnih zmag na dveh slovenskih tekmovanjih (*TEMSIG* 2013 in *Svirel* 2014) in v tujini (*Jan Koetsier*, München 2014). Igrali pa so še na manj in bolj odmevnih koncertih doma in v tujini. Tokrat se mladi trobilci predstavljajo na cedejki s sporedom, dolgim komaj slabo urico, kar pa je glede na žanr klasične oz. resne komorne glasbe (za trobila!) povsem relevantno in tudi primerljivo z drugimi podobnimi diskografskimi izdajami. V njihovi izvedbi lahko poslušamo bleščeči in plemeniti zvok trobil različnih odtenkov, nians in seveda tudi dinamike. To je seveda zlasti še v tej zasedbi petih najglasnejših orkestrskih inštrumentov posebej razberljivo v vseh piano odsekih. Bolj ali manj konvencionalni spored pri naša zdaj manj, zdaj bolj znana dela, pri tem pa je še posebej razveseljivo domače delo, priredba znamenitega Gallusovega moteta *Ecce quomodo moritur iustus* dr. Andreja Missona (roj. 1960). Preostala, izvirna dela za zasedbo petih trobil so: *Mini uvertura* Witolda Lutoslawskega, tristavčni *Kvintet*, op. 65, Jana Koetsierja, tristavčni *Kvintet*, op. 73, sira Malcolma Arnolda in *Intrada* z 18. variacijami *Do you know Emperor Joe?*, PWV 13, Avstrijca Wernerja Pirchnerja. Mladi umetniki oz. ansambel, trobilni kvintet *Contrast*, je glasbo za ploščo posnel v radijskih studiih 14 in 26 od februarja do septembra 2015, glasbena producentka je bila Janja Velkavrh, tonski mojstri Miha Jaramaz, Miran Kazafura, Mitja Krže in Miha Ocvirk, za obdelavo zvoka je poskrbel M. Jaramaz, mastering pa je opravil Miro Prljača.

Svojo avtorsko cedjeko oz. kar dvojni CD pa je spet izdal doyen in nestor slovenske pianistike in skladatelj Igor Dekleva. Naslov njegovega tokratnega diskografskega dosežka je **Od dua do orkestra**, kar seveda že takoj pove, da se njegov ustvarjalni (skladateljski) in poustvarjalni (izvajalski) lok pne po celotni krožnici njegovega dela skozi dolgo in bogato življenje in delo. Igor Dekleva (roj. 1933) je pianist, skladatelj in pedagog (upokojeni zasl. univ. prof. na ljubljanski AG), specialist za klavirsko didaktično glasbo, klavirski duo, v zadnjih desetletjih pa tudi izredno

aktivni ustvarjalec, skladatelj; zlasti še v akcijah stanovskega skladateljskega društva DSS. Kot sam piše v svojem komentarju k tejle dvojni cedejki, se je njegovo skladateljevanje začelo pri njegovih 15 letih s klavirsko improvizacijo. Moremo mu verjeti, saj za vseh svojih več kot 60 ustvarjalnih let navaja, »da čaka še vedno samo kakih 30 zborov na nov plošček«. Njegove *klavirske due* predstavljata s svojo življenjsko in umetniško sopoltnico Alenko Deklevo v *Duu Dekleva*. Potem pa se pianistu I. Deklevi sporadično pridružujejo na obeh ploščah še violončelist Milan Hudnik, violinista Andrej Kopač in Vasilij Meljnikov, pianisti Luca Ferrini, Andreja Kosmač in Klemen Golner, klarinetist Jože Kotar, flautista Jeffrey Cohan in Matej Zupan, harfistka Tina Žerdin, mezzosopranistki Nuška Drašček Rojko in Irena Yebuah Tiran, trobentači Jernej Gantar, Urban Kolar, Anžej Ramšak in Jure Gradišnik, hornisti Mihajlo Bulajić, Boštjan Lipovšek in Andrej Žust, pozavnist Uroš Polanc, fagotist Damir Huljev, *Kvartet flaut* (Maša Bertok Duh, Vesna Jan, Alenka Jančar in Karolina Šantl Zupan), *Godalni kvartet Arcus* (Nejc Avbelj in Uroš Bičanin – violini, Špela Pirnat – viola in Katarina Kozjek – violončelo), *Pihalni kvintet Slowind* (Aleš Kacjan – flavta, Matej Šarc – oboa, Jurij Jenko – klarinet, Metod Tomac – rog in Fabio /pravilno je Paolo, op. FK!/ Calligaris – fagot), violist Franc Avsenek, oboistka Maja Kojc in *Simfonični orkester RTV Slovenija* z dirigentom Simonom Krečičem. Dramaturgija obeh plošč se pne tako od (klavirskega) dua prek najrazličnejših komornih zasedb (teh je le največ) pa vse do predzadnjega *Concertina* za klavir in orkester in skladbe za povsem solistični klavir *Appassionato*. Skladatelj I. Dekleva je le sam tudi (izvrsten) pianist in njegovega glasbenega portreta, dvojnega avtorskega (in izvajalskega) albuma ne bi moglo biti brez večinskih klavirskih skladb. Posnetki zanje so nastali na

kar najbolj pisanih lokacijah: v radijskih studiih (13, 14 in 26; 1996–2013) in še povsod tam, kjer se je glasba I. Dekleve slišala v letih 2006–2014 v živo: cerkev sv. Basa v Kopru, Galerija sodobne umetnosti v Celju in Puštalski grad v Škofji Loki. Tudi zaradi tako pisane Deklevove ustvarjalnosti so bili radijski »botri« še glasbeni producenti Žiga Stanič, Janja Velkavrh, Boris Rener, Dečo Žgur, Anton Jurca, Marija Ostaševski in Ambrož Čopi, tonski mojstri pa Zoran Crnković, Borivoj Savicki, Aleks Pirkmajer Penko, Mitja Krže, Matjaž Culiberg, Rado Cedilnik, Miran Kazafura in Januš Luznar. Digitalno montažo sta opravila Klemen Veber in Miro Prljača, mastering je naredil K. Veber, fotografijo na naslovnici pa je prispeval Jane Štravs, fotografije s studijskega snemanja pa Uroš Dekleva. Celotno izdajo je uredil Klemen Mihačič, oblikovanje oz. kar celotno podobo je prispeval oblikovalski studio *Sovrè*. V spremni knjižici so v skladu s tovrstnimi normami in standardi objavljena tudi besedila za vokalno-instrumentalna dela. Kljub bogati in raznoliki diskografiji I. Dekleve je tole zagotovo eden najbolj popolnih, najbolj natančnih in kot tak adekvaten odsev umetnikovega ustvarjalnega, kompozicijskega opusa.

Ljudska in zabavna ter jazzovska bera je bila tokrat malce manjša pa za to čisto nič manj vredna ali manj zanimiva. Tako kot na področju klasične oz. resne glasbe se vodstvo *ZKP RTV Slovenija* tudi na tem programskem področju trudi, da bi bile njihove izdaje kar najbolj zanimive, aktualne in odraz zlasti še lastne RTV-(re)produkcije. Edini DVD predstavlja posnetek ali kar TV-produkcija *spevoplesa Zeleni Jurij*. Muzikal po ljudskih motivih v dveh dejanjih je z znano zgodbo o zelenem Juriju postavljen v kar šest slovenskih pokrajin in ne le v Belo krajino, kar bi lahko pričakovali v tem obredu in ljudski pesmi hkrati. Prične se v Prekmurju (pomladno srečanje), nadaljuje

na Gorenjskem (dvorjenje) in Koroškem (združitev), se vrne v slovensko prestolnico Ljubljano (ob slovesu) in prek Primorske (žalost in novo upanje) vrne v srčiko – Belo krajino (ponovno rojstvo). *Zeleni Jurij* je *spevospis, muzikal* po ljudskih motivih, in združuje najstarejše zapise o slovenski ljudski pesmi, plesu, glasbi in mitologiji ter uveljavljene poustvarjalce na področju ljudske kulture. Ta prvi tovrstni poskus v Sloveniji je plod izčrpnega raziskovalnega dela treh generacij folklorne skupine *Tine Rožanc, Ljubljanskih madrigalistov* in posebej za to priložnost sestavljenega orkestra. Med izvajalci naj na prvem mestu omenimo osrednji lik dogajanja, *Zelenega Jurija* (Gregor Volk), v izročilu imenovanega tudi Šenturij, Jurek, Jarilo, Vestnik idr., ki je v Sloveniji poznan predvsem kot prinašalec pomladi, njegova (tokratna) krožna pot pa teče med letnimi časi po slovenskih pokrajinah. Na odru je njegova osrednja zgodba, v kateri spoznamo nesojeno ljubezen in sorodno dušo *Maro* (Karin Možina), vpeto v različne plesne postavitve in glasbene medigre, občasno z zborovsko nadgradnjo. Režiser te predstave in zdajšnjega posnetka na omenjenem DDV-ju je Klemen Dovč, umetniško vodstvo pa so si porazdelili Irena Ham (odrasla skupina), Marko Kosmač (veterani) in Ines Ivačič (otroci). Plesne postavitve so prispevali Katja Kavkler, Klemen Dovč in dr. Bruno Ravnikar. Glasbo za *muzikal* so napisali Klemen Dovč, dr. Bruno Ravnikar, Nina Volk in Bojan Cvetrežnik. Kostumografija je spet timsko delo, tokrat so avtorji Milka Marin, Ana Sojer, Klemen Koritnik, Alenka Fortuna, Jože Levka in Alenka Pakiž. S televizijske strani (*TV Slovenija*) pa so med podpisniki kolofona Danica Dolinar (urednica), Tjaša Redžepovič (producentka), Daniel Celarec (urednik oddaje) in Vojko Vidmar (režiser). Projekt je bil izdan v sodelovanju s *Kulturnim in umetniškim programom TV Slovenija*, producentka je bila Tanja Prinčič, odgovorni urednik Andraž Pöschl in v (ko) produkciji celotne *RTV Slovenija*. Nekaj prijaznih besed ob tej noviteti *ZKP RTV Slovenija* je na ovitek izdaje pridala še glasbena urednica prvega programa *RA SLO mag*. Simona Moličnik: »Predstava *Zeleni Jurij* prepriča v trajni pomen in živost tematike izročila, pa tudi v to, da se prav tu zmore nakopičiti neprecenljiva energija, ki se v praznini današnjih dni zdi kot fatamorgana v čustveni puščavi.« Neja Kos (*Parada plesa*) pa je zapisala: »Tekoč sestavljen, dramaturško premišljen preplet raznovrstnih glasbenih spremljav, samostojnih mediger, petja, *plesalcev ter solistov in zborov je vseboval prav tisto artikulirano dinamično linijo, ki je tako manjkala gledališkemu delu.*«

Posebnost prve izmed jazzovskih plošč je ta, da smo na predstavitvi dobili v roke le ovitek in osnovne podatke za prevzem glasbe po spletu. V primeru plošče oz. glasbe s spleta goo.gl/jbTMWf (basovskega) kitarista in kontrabasista **Robertu Jukiča** *Come de jour* gre za jazzovski CD z enajstimi (avtorskimi) deli. Vsi so z angleškimi naslovi, kot se seveda spodobi tako mednarodno uveljavljenemu jazzistu in seveda založbi. Poleg R. Jukiča igrajo na posnetkih v eni od inaič jazzovskega

kvarteta še: Igor Matković – trobenta in krilovka, Jani Moder – kitarista in Žiga Kožar – bobni. Pri tem je R. Jukič tako vodilni član omenjenega kvarteta, avtor vseh posnetkov (ok. 60 min.), aranžer in producent. Gre za nov posnetek novega jazzovskega *Kvarteta* na relativno bogati (slovenski) jazzovski sceni, njihov nosilec – svetovni splet – pa lahko samo še dodatno omogoči njihov prodor v svet; kar je zagotovo vsaj ena od spodbud za tako obliko diskografije, virtualno diskografijo. Delo so umetniki posneli v dveh snemalnih dnevih, 9. in 10. jan. 2016, za vseh 11 skladb pa dodali še programske naslove; četudi gre v večini primerov za jazzovske standarde: tako je prva med njimi (*The days of guns and roses*) posvečena svetovnemu festivalu lepote in orožja, druga (*Treasure island*) je posvečena vsem zakladom, ki nam jih prodajo in vsem neuresničnim željam, 3. (*This gun for hire*) vsem likvidatorjem, ne glede na znamko in tip, 4. (*Gone with the wind*) je posvečena vetru, ki ne odpihuje žvečilki, 5. (*The untouchables*) je posvečena lutkarjem, ne glede na znamko in tip, šesta (*Time bandits*) je posvečena vsem, ki premagujejo čas, ne glede na znamko in tip, sedma (*Ship of fool*) je posvečena izgubljeni civilizaciji, 8. (*Whatever works*) je posvečena zmagovalcem za vsako ceno, ne glede na znamko in tip, 9. (*The way of the dragon*) je posvečena prebrisanosti sistema, 10. (*From Russia with love*) je posvečena talentom za odkrivanje krivcev, ne glede na znamko in tip, in 11. (*The days of nuns and moses*) je posvečena spremembam, ki se ne zgodijo. Tudi tole (javno) objavo je omogočila nam zdaj že dovolj znana ekipa (radijskih) tehničnih (so)delavcev.

Na naslednji cedejki prepevata Vita Mavrič in Jani Kovačič ob spremljavi instrumentalnega kvinteta. Naslov **Vitomil Zupan,**

Šlagerji in pesmi iz zapora, pove, da gre za uglasbeno poezijo našega pisatelja, dramatika, kulturnika, esejista in disidenta. Med poezijo, napisano v zaporu, so se našli tudi njegovi notni zapisi in ok. 40 pesmi na točno določene in znane skladbe, večinoma iz časov pred drugo svetovno vojno. Zupan je tedanj glasbo dobro poznal, saj je potoval po deželah od Turčije do Portugalske, govoril več tujih jezikov, imel temeljito glasbeno izobrazbo in igral kitaro. Nekaj pesmi je uglasbil J. Kovačič. Rdeča nit Šlagerjev (tj. zastarel izraz za priljubljeno in udarno skladbo, za popevko) *in pesmi iz zapora* je prikaz dobe, ki ji je Vitomil Zupan pripadal, in občutja pesnika, ki se z neustrašno domišljijo in golim upanjem »upira smrti«. Vse (uglasbene) pesmi je V. Zupan napisal v zaporu med letoma 1948–1954. V knjižici k omenjeni plošči je ZKP RTV Slovenija natisnila tudi vso Zupanovo uglasbeno poezijo, kar samo še utrjuje dejstvo, da sta si vsaj v teh (zabavnih) primerih poezija in glasba enakovredni. Pa še naslovi: *Maliki, Levitan, Steza v mraku, Galjot, Balada o poželenju, Mestni log, Ljubljanska pomladna romanca, Zadnja noč, Sinji most iz gorja, Mladost, Seguidola, Temni blesk, Neznanki, Levitan in Smrtna želja*. Kot že rečeno, je avtor vseh besedil oz. poezije Vitomil Zupan, glasbo nanjo sta prispevala J. Kovačič in Jaka Pucihar, avtorji priredb pa so še J. Pucihar, Boštjan Grabnar, Anže Langus Petrovič in Jure Rozman. Poleg pevcev Mavričeve in Kovačiča (ta igra še kitaro) pa igrajo v spremljevalnem ansamblu še: J. Pucihar – klavir, A. Langus Petrovič – kontrabas, J. Rozman – bobni, B. Grabnar – harmonika in pripovedovalec recitator Radko Polič. Plošča v skupni dolžini nekaj manj kot 40 minut je nastala v radijskem studiu 14, tonska mojstra sta bila Miran Kazafura in Miha Ocvirk, ploščo je posnel, (z)mešal in opravil še mastering *Studio Grabnar*, B. Grabnar je bil tudi tonski mojster in (glasbeni) producent, organizacijo projekta in promocijo je prevzela Nataša Kelhar, urednica izdaje je bila Mojca Menart, oblikovanje je prispeval Robert Križmančič – *Futura DDB*, plošča pa je izšla v sodelovanju RA SLO (program ARS) in ZKP RTV Slovenija. Enega od Zupanovih verzov pa so kreatorji tega cedeja objavili tudi na naslovnici priložene knjižice: »Če danes pogledam / te pesmi, / prav nič ne vem, / ali so kot berilo / kaj vredne ali ne, / samo to vem, / da so košček / nekega življenja.«

Naslednja jazzovska plošča so (novi) posnetki našega saksofonista, flavtista in skladatelja **Toneta Janše** (roj. 1943) in njegovega (novega) kvarteta. Vsega le devet skladb, ki zajema okoli 40 minut, so s solistom Janšo, neke vrste legendo slovenskih saksofonistov, posneli še: pianist Renato Chicco, kontrabasist Philipp Zarfl in naš bobnar Drago Gajo. *Tone Janša Quartet* igra izključno Janševo avtorsko glasbo, med naslovi pa najdemo tudi (večinoma angleške naslove): *Long way, Po jezeru, Morning light, Theoxenia, Hoax, Cage, Interior sound, Ballad of hunch* in *Maybe*. Legenda slovenske jazzovske (po)ustvarjalnosti T. Janša ima za seboj več kot 700 (avtorskih) skladb in še veliko več izvedb. Za njegov (jazzovski) slog je značilno, da

je samosvoj, unikaten, avtorski. Njegova druga značilnost pa so solistične improvizacije, ki jih še najbolj prepoznamo tudi v tokratnih naslovih, kot so to npr. *Long way, Po jezeru* in *Theoxenia*. Iz vsega tega sledi, da se nemalokrat v svojih vsebinah tako ali drugače dotika izvirne slovenske ljudske pesmi (citati, modusi ...). To njegovo zadnjo ploščo so v enem samem zamahu (20. 11. 2015) posneli v radijskem studiu 26 tonski mojster Miha Jaramaz, (glasbeni) producent Gregor Forjanič, portretno fotografijo na naslovnico plošče je prispeval Josip Jože Fink, projekt pa je v celoti oblikoval Žiga Culiberg. Zraven pa je bila nam že znana in preverjena (ZKP RTV Slovenija) ekipa, tokrat v sodelovanju s I. RA SLO-programom.

Naslednji jazzovski projekt predstavlja pop jazzovska plošča solistke – pevke **Ive Stanič** in instrumentalnega **Trija Gregorja Ftičarja**. Z naslovom *Close to you/Tribute to Burt Bacharach* je na plošči osem vokalno-instrumentalnih standardov, z naslovom druge skladbe, *Close to you*, ki je hkrati tudi naslov plošče. Vodilna slovenska jazzovska pevka I. Stanič je hkrati tudi idejna snovalka tega projekta. Skupaj s pianistom G. Ftičarjem, ki je napisal aranžmaje, sta potem ideje realizirala. V tradicionalnem pianistovem jazzovskem triu igrata še: basist Aleš Avbelj in bobnar Anže Žurbi, pri celotnem projektu pa so sodelovali tudi gostje, solisti Adam Klemm – tenorski saksofon, Tomaž Gajšt – krilni rog in Blaž Vrbič – glas. Kot zapiše I. Stanič na samo ploščo, »vsako glasbeno poustvarjanje je poseben izziv in je toliko večji, ko gre za zelo znane skladbe in že uveljavljene izvedbe.« S posebnim odnosom, tako z besedami kot z glasom, daje poseben pomen aranžmajem. Prav s Ftičarjevimi priredbami je očitno najbolj zadovoljna I. Stanič, zadovoljni pa smo lahko tudi mi, ki zdaj poslušamo oboje. Zato pravi, da so zdaj ti novi aranžmaji in njeno petje zaživel v novih, svežih zvočnih preoblekah. Njena naloga pa je bila tudi dosežena, saj s petjem dokazuje, da je Staničeva vnesla tudi v petje več jazza in s tem naredila vsaki pesmi svojo zgodbo. Od vseh osmih posnetih pesmi je samo ena čisto instrumentalna, torej z jazzovskim triom (*Arthur's theme*), pri naslednjih treh (*Trains and boats and planes, A house is not at home* in *Raindrops keep falling on my head*) poje I. Stanič z *Gregor Ftičar triom*, pri preostalih štiri (*Walk on by, Close to you, This guy's in love with you* in *The look of love*) pa sodelujejo še omenjeni (instrumentalni) solisti. Ploščo je posnel Miran Kazafura v radijskem studiu 14 v komaj dveh terminih, zvokovni oblikovalec je bil Miro Prljača, sodelovali so še trije (glasbeni) producenti: G. Ftičar, I. Stanič in Gregor Forjanič, izvršni producent projekta pa je bil urednik za jazz na *tretjem programu – programu Ars RA SLO* Hugo Šekoranja. Fotografijo I. Stanič je prispeval Dejan Nikolič, oblikovalec pa je bil André Lucas.

Pred nami pa je še zadnji tovrstni diskografski dosežek s tokratne bere elektronskih medijev ZKP RTV Slovenija z naslovom **Vox arsana & Big band RTV Slovenija/Turn it up**. Na plošči predstavlja 12 skladb v izvedbi edinega in edinstvenega

mešanega pevskega vokalnega kvarteta *Vox arsana* in našega *Big banda* z dirigentom Lojzetom Krajnčanom. Prvega sestavljajo: Teja Letonja Hajšek, Ana Delin, Mladen Delin in Samo Ivačič. Zvesti so tradicionalnemu jazzu, omenjena plošča pa je ansamblov tovrstni prvenec. Na njem lahko poleg jazzovskih vokalno-instrumentalnih standardov in slovenskih zimzelenčkov slišimo še skladbe, ki jih je ameriška skladateljica in aranžerka Rosana Eckert napisala prav zanje. Med temi je tudi naslovna in uvodna skladba te plošče *Turn it up*. Naša zasedba deluje pod očitnim vplivom dveh največjih tovrstnih vokalnih jazzovskih kvartetov *Manhattan Transfer* in *New York Voices*. S slednjim so tudi nastopili skupaj v Ljubljani in posnetek tega, skladba z naslovom *Orange colored sky* s tega koncerta (v živo) z našim bobnarjem Alešem Rendlo, pa je tudi kot zadnja objavljena skladba na tej cedejki (Ljubljana, *Cankarjev dom*, november 2014). Med preostalimi skladbami pa zdaj lahko prisluhnemo še: *My favorite things*, *Masque Nada*, *Over the rainbow*, *Swingin' on the moon*, *Into the fire*, *Orion*, *Zemlja pleše*, *My one and only love*, *Fly me to the moon* in *Ta noč je moja*. Tokrat je slišati še kakšno njihovo zunajglasbeno posebnost,

npr. odsko eksplozivnost, v kateri je zajet moderni swing, začinjen z bogatimi harmonijami, virtuoznimi ritmi jazzu ter dinamično barvitostjo večglasnega petja. Tokrat z njimi še dodatno sodeluje Iva Stanič. Glasba za ploščo je bila posneta med Mariborom in Ljubljano s tonskimi mojstri Miho Ocvirkom, Danilom Ženkem in Primožem Grašičem in (glasbenimi) producenti Grego Forjaničem, M. Delinom, D. Ženkem in P. Grašičem. Miksanje in (do)končno produkcijo so opravili: D. Ženko (ta je pripravil tudi mastering), M. Delin (ta pa je bil še izvršni producent), Damon Meader, Kim Nazarian in *Studio Ženko* (Maribor; september in oktober 2015). Gre za še en lep slovenski (nacionalni) in tuji (mednarodni) spomenik jazzovski glasbi, za priredbe svetovnih uspešnic swinga, filmske glasbe, večno »zimzelenih« slovenskih popevk in izvirne avtorske glasbe. S to glasbo je brez dvoma mogoče uglasiti (svojo) energijo z osvobajajočimi ritmi svetovne zakladnice vokalne in bigbandovske glasbe.

Druge informacije o tovrstni založniški dejavnosti in možnosti nakupa pa najdete bralci tudi na spletni strani ZKP RTV Slovenija (www.rtv slo.si/zkpprodaja).
